

FISA DISCIPLINEI

1. Datele programului de studiu

1.1 Institutia de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj
1.2 Facultatea	Teologie Romano-Catolică
1.3 Departamentul	Teologie Romano-Catolică Pastorală
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Specializarea / calificarea	Teologie pastorală

2. Datele disciplinei

2.1 Denumirea disciplinei	RLM3101 Introducere generală în Vechiul Testament						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Oláh Zoltán						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Oláh Zoltán						
2.4 Anul de studii	2	2.5 Semestrul	3	2.6 Tipul de evaluare	examen	2.7 Regimul disciplinei	obligatorie – fundamentală

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					21
Documentare suplimentară în bibliotecă					21
Pregătire seminarii/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					8
Examinări					5
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual					69
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Nu există
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Cunoștințe elementare despre Vechiul Testament

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală de curs dotată cu tablă, computer, videoproiector și hartă
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu tablă, computer, videoproiector și hartă ; bibliotecă

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> Clarificarea rolului Vechiului Testament în Noul Testament și în biserică creștină. Introducerea studenților în lumea Vechiului Testament Dobândirea cunoștințelor necesare pentru înțelegerea istoriei orientului apropiat. Prezentarea istoriei lui Israel ca parte integrantă a istoriei Orientului apropiat Dobândirea cunoștințelor de bază în arheologie și geografie biblică.
--------------------------------	--

Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • abilitatea gândirii analitice și critice necesare dialogului interreligios • îndeplinirea sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor etice, în spiritul respectului pentru diversele convingeri religioase • crearea de condiție prielnice pentru studiul individual. • dezvoltarea concepției studenților în domeniul Vechiului Testament
--------------------------------	---

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Studenții vor dobândii după absolvirea acestei discipline următoarele competențe: • cunoștințe de baze pentru a facilita exegeza textelor din VT • capacitatea de cercetare în domeniul Vechiului Testament
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea de bază a Vechiului Testament în dialogul iudeo-creștin • Cunoașterea lumii antice a Orientului Apropiat, în care a început istoria mântuirii • Orientare întemeiată în lumea, istoria și geografia a VT. • Capacitate de a folosi literatura standard în domeniu. • Abilitate de orientare în diferite texte biblice

8. Conținutul disciplinei

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Scripturile sfinte ale evreilor și creștinilor / Rolul Bibliei în conștiința creștină: Biblia ca fundamentul creștinătății; VT ca orizont explicativ al Noului Testament; Primul Testament? / Metode problematice de citire și de interpretare în creștinism; ermeneutica iudeo-creștină	curs	(Oláh 1–5; Zenger 11–22).
2. TaNaK: Biblia evreilor: structura sa de interpretare, texte de încheiere. (Oláh 10–14; Zenger 22–27) Vechiul Testament: structura Primului Testament al creștinilor (structura sa și principiile canonului creștin.	curs	(Oláh 14–18; Zenger 27–34)
3. Textul Vechiului Testament / de la începuturile până la Biblia Hebraica, Masoreții, Manuscrisele ale textului biblic Traducerile vechi al VT (Lxx, Vulgata, Siriaca etc.) Teorii asupra istoriei textului Bibliei Ebraice (Lagard, Kahle etc.) (Oláh 22–25)	curs	(Oláh 19–22; Zenger 34–37).
4. Geografie biblică; Semiluna fertilă din Orientul Mijlociu / Drumurile internaționale de caravane și militare, și economia Orientului Mijlociu (Oláh 25–30, Aharoni 11–18) Palestina între mări și pustiu / condițiile geologice, economie agrară	curs	(Oláh 30–33; Aharoni 18–22).
5. Regiunile geografice ale Palestinei. Câmpiile coastei mediteraneene; Munții Cisiordaniei, Fosa iordaniană; Munții Transiordaniei. N.B. Test din texturile biblice cerute de citit.	curs	(Oláh 33–44; Gyürki 7–30)
6. Perioadele arheologice (Finkelstein–Silbermann 33) Pe urmele Patriarhilor (Finkelstein–Silbermann 39–45) Căutarea lui Abraham istoric (Finkelstein–Silbermann 45–48) Câteva anacronizme (Finkelstein–Silbermann 48–50) Teorii asupra autenticității a epocii patriarhilor.	curs	(Finkelstein–Silbermann 327–332).
7. Harta „vie” a Orientului Mijlociu (Finkelstein–Silbermann 50–52) Popoarele din deșert și Imperiul răsăritean (Finkelstein–	curs	(Finkelstein–Silbermann 58–59).

Silbermann 52-54), Soarta lui Iuda (Finkelstein–Silbermann 54–58) Facerea ca și introducere.		
8. Despre exodul din Egipt (Finkelstein–Silbermann 67–68) Atracția Egiptului (Finkelstein–Silbermann 65–67) Înălțarea și prăbușirea Hicșoșilor (Finkelstein–Silbermann 67–68) Contradicții între regi și date (Finkelstein–Silbermann 69–71) A fost posibil ieșirea din Egipt în epoca lui Ramses II. (Finkelstein–Silbermann 71-74) Imigranți fantomi? (Finkelstein–Silbermann 74-77) Întoarcere spre viitor: urme din sec. Al VII-lea (Finkelstein–Silbermann 77-81) Împotrivire cu faraonul. N. B. predarea lucrărilor de seminar.	curs	(Finkelstein–Silbermann 81-83).
9. Religie și societate în Orientul Mijlociu / Siria și Palestina în mileniul 2. î. Cr; Sursele istoriei Israelului (BOCK 17-27) Israel drept societate tribală / Teorii asupra geneza Israelului, Alianță tribală, Ipoteza amficionică, Societate acefală, Dezvoltarea credinței în JHWH și instituțiile periadelor promordiale.	curs	(BOCK 30—57)
10. Începutul statalității în Israel (BOCK 62—81) Israel și Iuda. Desființarea celor două state	curs	(BOCK 81—104)
11. Israel drept societate legată de templu și diaspora, Epoca elenistă și revolta macabeilor.	curs	(BOCK 109—137).
12. Viața și instituțiile Israelului biblic / Rudimentele vieții de nomazi în Biblie (Oláh 46–50) Familia – modelul de familie în Israel, schimbări în viața familiei– Căsnicia –poligamia și monogamia, cununia, alegerea nevestei, nunta, divorțul, adulterul– Situația femeilor și a văduvelor.	curs	(Oláh 50–57)
13. Copii – aprecierea copiilor, nașterea și darea de nume, circumcizia, educația și moștenirea–; Moartea și funeraliile.	curs	(Oláh 57–65)
14. Sărbătoririle Israelului antic. Sursele, Sărbătoririle săptămânale, Sărbătoririle anuale, sărbătoririle ulterioare, sărbătoririle din cicluri mai mari.	curs	Xeravits Géza, Tanulmányok az ókori Izrael kultuszáról, L'Harnattab kiadó, 2008. (1–24)
Bibliografia obligatorie: J. MAXWELL MILLER,– John H. HAYES, <i>Az ókori Izrael története</i> , Budapest 2003. Sebastian BOCK, , <i>Kleine Geschichte Israels Von den Anfängen bis in die Zeit des Neuen Testament</i> , Freiburg 1998, în lb. maghiară: <i>A bibliai Izrael Története</i> , Vác 2002; John BRIGHT, <i>Izrael története</i> , Budapest 1977, COMISIA BIBLICĂ PONTIOFICALĂ, <i>Poporul evreu și sfintele sale Scripturi în Biblia creștină</i> , București 2006. / <i>A zsidó nép és szent iratai a keresztény Bibliában</i> . Israel FINKELSTEIN, – Neil Asher SILBERMAN, <i>The Bible Unearthed</i> , New York 2001, în lb. maghiară: <i>Biblia és Régészet</i> , DEBRECEN? 2001?. GYÜRKI László, <i>A Biblia földje</i> , Budapest 1998. Amélie KUHRT, <i>Az ókori Közel-Kelet</i> , Budapest 2005.		
8.2 Seminar	Metode de predare/învățare	Observații
1. Geografie: Muntele Libanon, Lacul Galilei, Tiberiadei, Kinneret,	prezentare teme de	Aharoni, Gyurki, R. E. Brown R. North, ADB etc.
2. Muntele Carmel, Valea Iesreel, Râul Iordan, semideșertul Negev	către studenți, discuții	Aharoni, Gyurki, R. E. Brown R. North, ADB etc.

3. Peninsula și muntele Sinai, Valea Nilului și economia	Aharoni, R. E. Brown R. North, ADB etc.
4. Geografia și economia Mezopotamiei, Semiluna Crescentă,	Aharoni R. E. Brown R. North, ADB, Maxwell, Hayes etc.
5. Pentapolis a filistenilor, Marea Roșie	Aharoni R. E. Kőszeghy, Brown R. North, ADB, Maxwell, Hayes etc.
6. Ierusalim, Samarie cele două capitale	Aharoni, Kőszeghy, Gyurki, R. E. Brown R. North, ADB, Maxwell, Hayes etc.
7. Sichem și Betel, orașe de cult	Aharoni, Viewger, Gyurki, R. E. Brown R. North, ADB, Maxwell, Hayes etc.
8. Megiddo, Lachiș, Ierihon, situri arheologice	Aharoni, Viewger, Gyurki, R. E. Brown R. North, ADB, Maxwell, Hayes etc.
9. Familia și războaie în Vechiul Testament	de Vaux, Herzog–Gichon, Viewger
10. Regalitatea și preoția în Vechiul Testament	de Vaux, Castelot, Rebic.
11. Locuri de cult în Vechiul Testament	de Vaux, Xeravits, Castelot, Rebic.
12. Sărbătoarea Paștelui și Pentecostei (pesach și sevuot)	de Vaux, Xeravits, Castelot, Rebic.
13. Sărbătoarea sukot, Iom Kippur, Jom kippur	de Vaux, Xeravits, Castelot, Rebic.
14. Calendarul în VT	de Vaux, Xeravits, Castelot, Rebic. ADB

Bibliografie

- Yohannan AHARONI, *The Land of the Bible, A historical Geography*, Philadelphia 1979.
- Yohannan AHARONI, M. AVI-YONAH, A. F. RAINEY, Z. SAFRAI, *The Macmillan Bible Atlas*, New York 1993; *Bibliai Atlasz*, Budapest.
- D.L. BAKER, *Két szövetség egy Biblia*, Budapest 1998.
- R. E. BROWN – J. A. FITZMYER — R.E. MURPHY, *The New Jerome Biblical Commentary*, Prentice Hall Inc. Englewood Cliffs, NJ 1990; Magyarul: *Jeromos Kommentár*, Budapest 2002; *Introducere și comentariu la Sfântă Scriptură*, Galaxia Gutenberg – Tg. Lăpuș 2005.
- Brevard S. CHILDS, *Introduction to the Old Testament as Scripture*, Philadelphia 1979.
- Amy DOCKSER MARCUS, *A Biblia a régészeti tükrében*, Gold Book 2000.
- Christoph DOHMEN – Günter STEMBERGER, *Hermeneutik der jüdischen Bibel und des Alten Testaments*, Stuttgart-Berlin-Köln 1996;
- Ernst HAAG, *Das hellenistische Zeitalter*, Stuttgart – Berlin – Köln 2003.
- Martin HENGEL, *Judentum und Hellenismus*, Tübingen 1988³.
- Chaim HERZOG – Mordechai GHICON, *Bibliai csaták*, Budapest 1997.
- KŐSZEGHY Miklós, *Cseréplevelek (Héber feliratok a fogság előtti Palesztinából)*, Budapest 2003.
- Siegfried KREUZER – Jürgen Peter LESCH (szerk.), *Im Brennpunkt: Die Septuaginta*, Stuttgart – Berlin – Köln 2004.
- Athanasie NEOGIȚĂ, *Istoria religiei Vechiului Testament*, București 2006.
- LUFT Ulrich, szerk. *Istenek, szentek, démonok Egyiptomban (Hellenisztikus és császári vallástörténeti szövegek) Kultusz és Logosz sorozat*- Kairosz, Budapest 2003.
- Natalio Fernández MARCOS, *La Bibbia dei Settanta*, Brescia 2000.
- Amihai MAZAR, *Archeology of the Land of the Bible 10.0000-586 B.C.E.*, New York 1992.
- Abraham NEGEV, *Archäologisches Lexikon zur Bibel*, München 1972.
- Martin NOTH, *Geschichte Israels*, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 1950.
- Martin NOTH, „A héber pátriárkák és a történelem”, in *Református Egyház* 35 (1983), 180–183.
- Martin NOTH, *Die israelitischen Personennamen im Rahmen der gemeinsemitischen Namengebung*, 1928.

PÄPSTLICHE BIBELKOMMISSION, *Das Jüdische Volk und seine Heilige Schrift in der christlichen Bibel*, Roma, 2001; COMISIA BIBLICĂ PONTIOFICALĂ, *Poporul evreu și sfințele sale Scripturi în Biblia creștină*, București 2006.

C. RENFREW ÉS P. BAHN, *Régészet. Elmélet, módszer, gyakorlat*, Budapest 2005.

Helmer RINGGREN, *Israele*, Milano 1987.

RÓZSA Huba, *Az Ószövetség keletkezése I.*, Budapest 1995,

SCHMATOVICH János, *Bevezetés az Ószövetségbe*, 2001.

J. A. SOGGIN, *La storia d'Israele*, Brescia 1984;

J. A. SOGGIN, *Bevezetés az Ószövetségbe*, Budapest 1999.

Alan UNTERMAN, *Zsidó hagyományok lexikona*, Budapest 1999.

Emanuel Tov, *Der Text der Hebräischen Bibel*, Stuttgart –Berlin –Köln, 1997.

The Anchor Bible Dictionary I.–VI, ed. David Noel Freedman, Doubleday, New York etc, 1992.

WALTON, John H., Victor H. MATHEWS, Mark W. CHAVALAS, *Comentariu cultural – istoric al Vechiului Testament*, Ed. Casa Cărții, București 2015.

ZAMFIR Korinna, *Ószövetségi egzegézis*, Kolozsvár 2008.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului.

- Conținutul disciplinei în domeniul aferent programului
- Conține repere teoretice, metodologii și proceduri ce pot fi utile studenților în demersul de inserție socială și profesională..

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea de bază în arheologie, geografie, istorie biblică.	Examenul oral	60 %
	Cunoaștințe biblice	Test scris	10%
10.5 Seminar	Cunoașterea temelor de seminar. Lucrare de seminar.	Lucrare de seminar	30 %
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea textelor de baze din Vechiul Testament			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
27. aprilie 2021		
Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament	
2021	